

FSAP izskata kreditēšanas attīstības tendences un kreditēšanu kavējošos faktoros Latvijā

Publicēts: 26.05.2023.

[Jaunami](#)

[FSAP](#)

Ceturtdien, 25. maijā, Finanšu sektora attīstības padome (FSAP) Ministru prezidenta vadībā izskatīja Finanšu ministrijas sagatavoto ziņojumu par kreditēšanas attīstības tendencēm un kreditēšanu kavējošiem faktoriem Latvijā, kas tapis sadarbībā ar Latvijas Banku. Šis jautājums nonācis FSAP darba kārtībā, jo, neskatoties uz iepriekšējos gados piedzīvotajiem satricinājumiem, ko izraisīja Covid-19 pandēmija un Krievijas uzsāktais karš Ukrainā, banku sektors ir spējis saglabāt stabilitāti un darboties ar peļņu. Tomēr banku sektora devums ekonomikas izaugsmē ir nepietiekams, un kreditēšana ir attīstījusies nevienmērīgi.

☞ *“Lai gan Finanšu nozares asociācijas Kreditēšanas indekss uzņēmējdarbības segmentā ir audzis, ir izveidojusies paradoksāla situācija – realitātē nav vērojama nedz banku vēlme kreditēt, nedz uzņēmēju vēlme aizņemties. Kopumā tas neveicina investīcijas tautsaimniecībā un kavē Latvijas ekonomikas izaugsmi. Pirms vairākiem mēnešiem kopā ar Latvijas Bankas prezidentu skaidri norādījām uz vēlamo banku rīcības maiņu – depozīta likmju pieaugumu, komisijas maksas samazināšanu un labvēlīgas augsnes sagatavošanu kreditēšanas apjoma pieaugumam ekonomikas izaugsmes brīdī. Redzam, ka šis brīdis tuvojas un jau tagad jāsāk gatavoties drīzai kreditēšanas aktivizēšanai. Lai risinātu strukturālos kreditēšanu bremsējošos faktoros un veidotu kreditēšanai un investīcijām pievilcīgāku vidi, no valdības, Finanšu ministrijas un publiskā sektora puses attīstīsim kapitāla tirgu, aktīvi virzīsim Latviju Moneyval 6. kārtas paatrinātā vērtējumam, stiprināsim efektīvu un riskos balstītu pieeju AML jomā, kā arī turpināsim darbu pie citos politikas plānošanas dokumentos iekļauto uzdevumu īstenošanas, piemēram, maksātspējas, ēnu ekonomikas apkarošanas un uzņēmējdarbības vides uzlabošanas jomās,”* norāda finanšu ministrs Arvils Ašeradens.

Uzklausot ziņojumu, FSAP tika aicināta atbalstīt priekšlikumus turpmākai rīcībai. Pirmkārt, lai risinātu strukturālos, kreditēšanu bremsējošos faktoros un veidotu kreditēšanai un investīcijām pievilcīgāku vidi, ir svarīga konsekventa, kvalitatīva un nekavējoša politikas plānošanas dokumentos (maksātspējas jomā, ēnu ekonomikas apkarošanas jomā, uzņēmējdarbības vides uzlabošanas jomā) paredzēto pasākumu īstenošana, cieši sadarbojoties visām iesaistītajām pusēm gan no valsts sektora, gan arī nozaru nevalstiskajām organizācijām.

Otrkārt, ir būtiski turpināt Finanšu sektora attīstības plānā ietvertu pasākumu īstenošanu. Svarīgs uzdevums ir finanšu sektora starptautiskās reputācijas un konkurētspējas stiprināšana, kur cita starpā nozīmīgs pasākums, kam savlaicīgi jāsāk gatavoties, ir Moneyval 6. kārtas vērtējums. Pagājušajā FSAP sēdē atbalstījām pieteikšanos Moneyval 6. kārtas vērtējumam kā vieniem no pirmajiem. Šonedēļ Strasbūrā notiek kārtējā Moneyval plenārsēde, kuras ietvaros tiks apstiprināts 6. vērtēšanas kārtas grafiks.

Tāpat ir jāstiprina efektīva, riskos balstīta pieeja AML jomā, lai no vienas puses spētu nodrošināt finanšu sektora ievainojamības mazināšanu pret naudas atmazgāšanu, bet no otras puses nodrošinātu finanšu pakalpojumu pieejamību, kas balstīta risku pieejā katra konkrētā gadījuma izvērtēšanā. Tāpat būtisks elements tālākai finanšu sektora attīstībai ir kapitāla tirgus attīstība, kas veicinās finansējuma pieejamību un konkurenci finanšu sektorā Latvijā. Valdība ir apstiprinājusi mērķi, ko vēlamies panākt turpmāko četru gadu laikā un konsekventi virzīsimies uz priekšu šī mērķa sasniegšanā.

Papildus ir identificēti papildu pasākumi, kas ir svarīgi kreditēšanas veicināšanai. Visi kreditēšanas ziņojumā minētie strukturālie pasākumi un papildus ierosinātie pasākumi ļaus sakārtot investīcijām pievilcīgāku vidi ilgtermiņā, lai kreditēšana sniegtu pilnvērtīgu devumu tautsaimniecības attīstībā nākamo biznesa ciklu laikā. Jāuzsver, ka par papildu veicamajiem pasākumiem ir panākta vienošanās ar kredītiestādēm, Latvijas Banku un Ekonomikas ministriju jau februārī.

Latvijas Bankai paredzēts turpināt pasākumus uzraudzības normatīvā regulējuma kalibrēšanā, finansējuma pieejamības situācijas Latvijā analizē un informācijas par kredītu un depozītu procentu likmēm, un komisijas maksām apkopošanā un publiskošanā.

Investīciju izaugsmei būtiski novērst arī trūkumus būvniecības un kvalitatīva dzīvojamā fonda attīstībai. Līdz ar to iepriekšējās sarunās panākta vienošanās, ka Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar atbildīgajām institūcijām un LFNA izstrādās priekšlikumus būvniecības nozares aktuālo jautājumu risināšanai un daudzdzīvokļu māju siltināšanas aktīvākai kreditēšanai.

Savukārt kredītiestādes aicinām aktīvi strādāt pie labvēlīgas augsnes sagatavošanas kreditēšanas palielināšanai, kā arī pārskatīt noguldījumu likmes mājsaimniecībām un uzņēmumiem un samazināt citas izmaksas, ar kurām saskaras mājsaimniecības un uzņēmumi, piemēram, komisijas maksas.

FSAP ir koordinējoša institūcija, kuras darbības mērķis ir saskaņot un pilnveidot valsts institūciju un privātā sektora sadarbību finanšu sektora ilgtspējīgas attīstības veicināšanā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanā.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fsap-izskata-kreditesanas-attistibas-tendences-un-kreditesanu-kavejosos-faktorus-latvija>